

**Materiál na rokovanie
Hospodárskej a sociálnej rady SR
dňa 19. 8. 2024**

k bodu 13

Stanovisko

Rôzne - Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Všeobecne k materiálu:

Aktuálna finančná situácia miest a obcí z pohľadu výnosu dane z príjmov fyzických a právnických osôb

Pôvodný rozpočet výnosu DPFO a DPPO sa pre rok 2023 predpokladal v objeme **2 708 114 tis. eur**. Júnová prognóza (**2 718 544 tis. eur**) aj septembrová daňová prognóza (**2 721 984 tis. eur**) predpokladali v roku 2023 mierny nárast výnosu DPFO+DPPO. Tento trend sa v skutočnosti nepotvrdil, nakoľko poukázaný výnos DPFO+DPPO dosiahol sumu **2 700 920 tis. eur**, čo je **o 7 194 tis. eur** menej ako bol pôvodný rozpočet na rok 2023.

Pôvodný rozpočtovaný výnos DPFO+ DPPO pre mestá a obce sa pre rok 2024 predpokladal na úrovni **2 728 629 tis. eur**, čo bolo v porovnaní s pôvodným rozpočtom na rok 2023 (**2 708 114 tis. eur**) viac **o 20 515 tis. eur** a **o 27 709 tis. eur** viac ako bola skutočnosť za rok 2023 (**2 700 920 tis. eur**). Daňové prognózy nepotvrdili predpokladané zvyšovanie v porovnaní s rokom 2023, naopak, každá daňová prognóza vypracovaná a prezentovaná v roku 2024 zaznamenala pokles výnosu DPF+DPPO. Februárová prognóza predpokladala zníženie výnosu na sumu **2 715 860 tis. eur**, marcová prognóza znížila predpokladaný výnos **na 2 691 210 tis. eur**. Júnová prognóza znížila predpokladaný výnos DPFO+DPPO na sumu **2 652 170 tis. eur**, čo je v porovnaní s pôvodným rozpočtom na rok 2024 **menej o 76 459 tis. eur**.

Tento vývoj sa prejavil aj v medziročnom porovnaní za prvých sedem mesiacov. Prevod výnosu DPFO, vrátane celého poukázaného výnosu dane z príjmov právnických osôb, dosiahol za toto obdobie roku 2024 sumu **1 576 747 tis. eur.** V roku 2023 výnos DPFO, vrátane DPPO činil sumu **1 660 712 tis. eur.** Z uvedeného vyplýva, že výnos v roku 2024 je za prvých sedem mesiacov, v porovnaní s rokom 2023, nižší o takmer **84 mil. eur.**

Podľa informácií z ministerstva financií sa bude situácia z pohľadu výnosu DPFO+DPPO postupne stabilizovať. V druhom polroku by mal mesačný výnos DPFO presiahnuť sumu 200 mil. eur. Túto skutočnosť potvrdzujú údaje za júl, kedy výnos dosiahol sumu viac ako 234 mil. eur, aj august, kedy sa výnos DPFO predpokladá na úrovni viac ako 220 mil. eur.

Napriek avizovanej stabilite v druhom polroku 2024, nebude možné pokryť enormné výpadky DPFO v mesiacoch máj a jún, ktoré boli spôsobené zvýšením daňového bonusu. Túto predikciu potvrdzuje aj aktuálna prognóza z júna 2024. Ministerstvo financií SR avizuje ešte minimálne jednu daňovú prognózu, ktorú predstaví v septembri a ktorá bude tvoriť aj východisko pre prípravu rozpočtov na roky 2025 – 2027.

Ak by sme odhliadli od skutočnosti, že bol mestám a obciam v roku 2024 poskytnutý mimoriadny výnos DPPO v sume 236 546 tis. eur, tak predpokladaný čistý výnos DPFO podľa júnovej prognózy by bol v porovnaní s poukázaným výnosom DPFO v roku 2022 nižší o takmer 110 mil. eur.

O nepriaznivej finančnej situácii v mestách a obciach svedčí aj fakt, že zostatky rezervného fondu za posledných niekoľko rokov mali vzostupný trend. V dôsledku tejto zlej finančnej situácie a legislatívnej úpravy mohli a súčasne boli mestá a obce nútené využívať prostriedky rezervného fondu na úhradu bežných výdavkov, čo spôsobilo pokles zostatku v roku 2023 v porovnaní s rokom 2022 o takmer 51 mil. eur.

Pre roky 2023 a 2024 bola subjektom miestnej územnej samosprávy zmenou zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov priznaná kompenzácia výpadku dane z príjmov fyzických osôb vo forme poukážania časti dane z príjmov právnických osôb. Od roku 2025 už toto opatrenie nebude aplikované, čo bude mať za následok negatívne dopady na finančnú stabilitu miest a obcí v tomto a ďalších rokoch.

Záver:

ZMOS navrhuje a vo vzťahu k Ministerstvu financií SR požaduje, aby dofinancovanie miest a obcí zo zdrojov dane z príjmov právnických osôb pokračovalo minimálne v najbližších troch rozpočtových rokoch prostredníctvom novely zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čím sa zabezpečí pre roky 2025 až 2027 zdroj financovania územnej samosprávy prostredníctvom výnosu určitej časti dane z príjmov právnických osôb.

doc. PaedDr. Jozef Božik, PhD.
predseda ZMOS